

26 noiembrie 2020

La Nr.

Nr. 12-5/31

din

Doamnei Doina GHERMAN
Președinta Comisiei pentru drepturile
omului și relații interetnice

Stimată Doamnă Președintă,

În cadrul exercitării mandatului de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului, am înaintat Executivului mai multe propuneri privind îmbunătățirea situației în domeniul respectării drepturilor copilului, inclusiv în perioada pandemiei. Majoritatea recomandărilor au fost însă respinse din lipsa mijloacelor financiare.

La etapa finală de formare a bugetului public național pentru anul 2021 i-am recomandat prim-ministrului să planifice surse financiare bugetare cel puțin pentru trei acțiuni prioritare:

1. susținerea familiilor cu copii, în special a celor monoparentale, afectate de criza sanitară cauzată de pandemia COVID 19;
2. finalizarea implementării acțiunii pct. 2 "Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli - 100% din instituții, până în 2020 din cadrul Programului Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1063 din 16.09.2016, obiectivul 3, domeniul III, art. 6;
3. salarizarea specialistului în protecția drepturilor copilului, funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale, funcție prevăzută în Legea nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și este parte componentă a mecanismului de cooperare intersectorială.

În motivarea acestor propuneri am precizat că argumentarea Guvernului privind lipsa mijloacelor financiare nu este una judicioasă, având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova la ratificarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Astfel, în articolele 3 și 4 din Convenție se indică expres că interesul superior al copilului va prevala în toate acțiunile întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative. Mai mult, în cazul drepturilor economice, sociale și culturale, statele părți se obligă să adopte măsuri, fără a precupeți resursele de care dispun și, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaționale.

În contextul celor expuse, solicit susținerea acestor propuneri în cadrul dezbaterilor parlamentare în procesul de votare a bugetului național public în Parlament.

Documentul cu propunerile înaintate Prim-ministrului, Ion Chicu este anexat.

Cu respect,

Maia BĂNĂRESCU,
Avocatul Poporului pentru drepturile copilului

Ex. Tamara Tentiuc
Tel. 60002678

25 noiembrie 2020

La Nr.

Nr. 07-6/11

din

Domnului Ion CHICU
Prim-ministru al Republicii Moldova

Ref. Recomandare privind planificarea resurselor financiare pentru protecția copilului în Bugetul național public pentru anul 2021

Stimate domnule Prim-ministru,

Având în vedere că Guvernul este la etapa finală de formăre a Bugetului național public pentru anul 2021 și excluderii invocării argumentului lipsei de mijloace financiare pentru susținerea propunerilor înaintate de către Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în scopul asigurării respectării drepturilor copiilor, în temeiul Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), înaintez următoarele RECOMANDĂRI:

1. A prevedea resurse financiare pentru unele activități considerate în opinia mea, prioritare:

1.1 susținerea familiilor cu copii afectate de consecințele situației epidemiologice nefavorabilă în legătură cu pandemia COVID 19, în special a familiilor monoparentale (argumentarea în anexa nr. 1)

1.2 finalizarea acțiunii pct. 2 "Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli - 100% din instituții, până în 2020 din cadrul Programului Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1063 din 16.09.2016, obiectivul 3, domeniul III, art. 6 (argumentarea în anexa nr.2)

1.3 salarizarea specialistului în protecția drepturilor copilului, funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale. Această funcție este prevăzută în Legea nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și este parte componentă a mecanismului de cooperare intersectorială. Astfel, lipsa acestuia din sistemul de protecție a copilului afectează eficiența și eficacitatea mecanismului, iar copilul nu beneficiază de protecție adecvată. Această funcție urmează a fi inclusă în nomenclatorul funcțiilor salarizate din contul mijloacelor bugetare de stat, dar nu din contul bugetelor locale

de nivelul I, cum prevede cadrul legal actual. Specialistul principal în protecția drepturilor copilului reprezintă elementul de bază al sistemului de protecție a copilului, iar legislația actuală acordă dreptul discrețional autorității tutelare locale să decidă angajarea sau nu a acestuia, în dependență de disponibilitatea resurselor financiare. Consider că, această abordare este una lacunară și urmează a fi revizuită prin prisma analogiei funcției asistentului social comunitar, atât la nivel structural, cât și salarizare.

2. Examinarea și modificarea cadrului legal relevant pentru realizarea propunerilor expuse mai sus.

3. Despre rezultatele examinării solicit să fiu informată.

Subsecvent, precizez că argumentarea Guvernului prin lipsa mijloacelor financiare este una judicioasă în contextul prevederilor articolelor 3 și 4 din Convenția cu privire la drepturile copilului, care indică expres că, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesul superior al copilului va prevala. Mai mult, în cazul drepturilor economice, sociale și culturale statele părți se obligă să adopte măsuri, fără a precupeți resursele de care dispun și, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaționale.

Anexă: - anexa nr.1 – indemnizații pentru părinții cu copii (vârsta 10-12 ani)

- anexa nr.2 – sanitația în școli

Cu profund respect,

Maia BĂNĂRESCU,
Avocatul Poporului pentru drepturile copilului

Ex. Catan Anastasia, tel: 060002658

Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copilului, potrivit art. 1 alin. (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), își exercită atribuțiile pentru asigurarea respectării drepturilor și a libertăților copilului și realizării, la nivel național, de către autoritățile publice centrale și locale, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Avocatul Copilului monitorizează cu atenție deosebită activitatea instituțiilor publice naționale cu privire la realizarea măsurilor de protecție, apărare și asigurarea drepturilor copiilor și părinților acestora în perioada de coronavirus COVID-19 în țară.

Țin să menționez că, pe parcursul pandemiei, și mai exact, în perioadele când părinții au fost nevoiți să-și înceteze activitatea de muncă din cauza închiderii grădinițelor și școlilor, au survenit probleme de ordin social și financiar în multe familii, acestea neavând nicio susținere din partea statului. Într-o situație foarte gravă s-au pomenit familiile monoparentale. Astfel, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului consideră necesară reexaminarea acestui subiect.

Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului precizează că aceste intenții au fost materializate prin adresări repetate către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale¹ prin care a fost înaintată propunerea de: *„redistribuire a mijloacelor financiare bugetare alocate pentru acțiuni care nu pot fi desfășurate în perioada stării de urgență în toate domeniile publice, pentru subvenționarea familiilor care s-au pomenit în situație financiară precară”*. Totodată, prin adresările² sale către Comisia pentru Situații Excepționale, a fost abordat același subiect prin prisma obligativității respectării și luării în considerație de către stat a principiului interesului superior al copilului, precum și a necesității prevalării acestuia în procesul de întreprindere a tuturor măsurilor legislative, administrative

¹ http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/03/APDC_MMSPS.pdf

² <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/05/12-4-26-din-23.04.2020-CSE-Opinia.pdf>

și judecătorești pentru asigurarea copilului cu protecția și îngrijirile necesare în vederea asigurării bunăstării acestuia.

De la începutul pandemiei, de către unii deputați au fost înregistrate în Parlament mai multe inițiative legislative prin care se propunea instituirea de prestații sociale pentru familii cu copii în vederea acordării sprijinului material acestora, dar până la moment, la fel nu s-a găsit nicio soluție acestei probleme.

Proiectul de lege pentru completarea art. 14 la Legea nr. 289/2004³ prin care se propunea acordarea indemnizației pentru carantină unuia dintre părinți care au copii în vârstă de până la 10 ani în cazul în care, ca urmare a situației epidemiologice, este sistată activitatea instituțiilor de învățământ o prestație din bugetul asigurărilor sociale, nu a fost susținut de Guvern⁴. În argumentarea avizului negativ se menționează că intervenția propusă are impact asupra bugetului asigurărilor sociale de stat și necesită identificarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat pentru acoperirea deficitului asigurărilor sociale de stat.

Pe parcurs (la data de 14.07.2020), a fost înregistrat Proiectul de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a părinților pentru supravegherea copiilor de vârstă preșcolară pe durata suspendării, în mod forțat, a procesului educațional în legătură cu situația epidemiologică (COVID-19)⁵. Acest proiect de lege a fost elaborat în scopul reglementării procedurii de acordare a alocației lunare de stat speciale sub formă de compensație a salariului pentru unul dintre părinți antrenați în supravegherea copiilor, pe toată perioada suspendării în mod forțat a procesului educațional.

Un alt proiect a fost înregistrat la data de 17 iulie 2020⁶, prin care se propun unele modificări în Codul Muncii al Republicii Moldova: la art. 78 alin. (1)

³ inițiativă legislativă înregistrată în Parlament cu nr. 119 din 11 martie 2020

⁵ <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5176/language/ro-RO/Default.aspx>

⁶ Inițiativa legislativă înregistrată în Parlament cu nr. 338 din 17.07.2020 (proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative)

completarea literei a¹ și la art. 126, completarea cu art. 126¹ (concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 10 ani). Propunerea prevede instituirea unui nou tip de concediu care va putea fi luat doar de către un singur părinte care îngrijește nemijlocit de un copil cu vârstă cuprinsă între 3 și 10 ani, în cazul în care instituțiile de învățământ preșcolar și primar își sistează activitatea sau încep a activa la distanță. Acest tip de concediu se va acorda pe tot parcursul sistării activității și/sau îndeplinire de la distanță a studiilor. Pe perioada concediului, salariatul urma să beneficieze de o indemnizație achitată din bugetul de asigurări sociale care nu va fi mai mică decât un salariu mediu pe economie.

Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copilului, își exprimă îngrijorarea în legătură cu faptul că până la moment nu a fost luată o decizie cu referire la problema familiilor cu copii, deoarece de la începutul pandemiei și până la moment, mulți copii se confruntă cu *nesiguranța și lipsa bunăstării*.

În acest context, **UNICEF le solicită guvernelor să asigure siguranța și bunăstarea copiilor în mijlocul intensificării consecințelor socio-economice cauzate de pandemie**. Agenția ONU pentru copii împreună cu Alianța pentru protecția copilului, au elaborat un ghid prin care recomandă guvernelor și autorităților din domeniul protecției să efectueze demersuri concrete pentru a asigura includerea protecției copiilor în toate măsurile de prevenire și control împotriva COVID-19, inclusiv: 1. *creșterea nivelului de partajare a informațiilor despre serviciile de referire și alte servicii de asistență disponibile pentru copii*; 2. *oferirea de sprijin direcționat centrelor și familiilor care oferă îngrijire temporară, inclusiv gospodăriilor în care capul familiei sunt copii sau asistenților parentali, pentru susținerea emoțională a copiilor și implicarea în autoîngrijire corespunzătoare*; 3. *oferirea de asistență financiară și materială familiilor ale căror posibilități de câștig au fost afectate*; 4. *asigurarea acordării celei mai mari*

atenției, în cadrul măsurilor de control al pandemiei, pentru protecția tuturor copiilor; etc.⁷

Atunci când vorbim despre interesul superior al copilului elucidat în *Convenția cu privire la drepturile copilului*, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala (art. 3, al. (1)). Mai mult decât atât, Statele părți se angajează să ia toate măsurile legislative, administrative și de orice altă natură necesare în vederea punerii în aplicare a drepturilor recunoscute în prezenta Convenție. În cazul drepturilor economice, sociale și culturale statele părți se obligă să adopte aceste măsuri, fără a precupeți resursele de care dispun și, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaționale (art. 4).

Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD), sprijină acțiunile statelor membre menite să ofere alimente și/sau asistență materială de bază celor mai sărace categorii de populație (în afară de alimente, asistența acordată include îmbrăcăminte și alte articole esențiale pentru uz personal). În mai 2020, Comisia a propus noi modificări ale *Regulamentului privind dispozițiile comune și ale Regulamentului FEAD*⁸, ca răspuns la epidemia de COVID-19 și la nevoile tot mai mari. Aceste modificări măresc fondurile disponibile pentru FEAD în anii 2020, 2021 și 2022, ca parte a majorării resurselor alocate politicii de coeziune în cadrul bugetului UE pentru perioada 2014-2020. În aprilie 2020, Comisia luase deja inițiativa de a modifica FEAD, ca parte a pachetului de măsuri intitulat *Inițiativa plus pentru investiții ca reacție la coronavirus (CRII+)*⁹. Respectivul pachet a acordat mai multă flexibilitate și lichiditate statelor membre.

⁷ https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/covid-19-copii-expu%C8%99i-unul-risc-sporit-de-abuz-neglijare-exploatare-%C8%99i-violen%C8%9B%C4%83?fbclid=IwAR2qevAvKQk7wLHitt1bQwoGTBuwsYX6qA8QqPV_HdwY_fF5NkrZwMyzlz4

⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/com_2020_223_2_en_act_part1_v8.pdf

⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/qanda_20_574

Tinând cont de situația creată din cauza pandemiei, multe state și-au elaborat mecanisme de protecție și îngrijire a familiilor și copiilor în perioada pandemică COVID-19 și recomandările organizațiilor internaționale.

În **Franța**, de exemplu, în ceea ce privește familiile unde sunt copii cu dizabilități, Statul a creat un program special de încadrare în câmpul muncii. Începând cu 1 septembrie 2020, unul din părinți poate munci parțial și va primi salariu, iar dacă va fi nevoit să stea acasă, i se va achita 70% din salariul brut. De la 1 noiembrie 2020, alocația va fi de 60%.¹⁰ Totodată, statul francez a instituit "*Ajutorul de solidaritate excepțional pentru cele mai sărace familii și tineri*".¹¹

În **România**¹² se acordă zile libere unui dintre părinți pentru supravegherea copiilor cu vârstă de până la 12 ani, în situația limitării sau suspendării activităților didactice. Indemnizația achitată va fi în mărime de 75% din salariul de bază plătit¹³.

Părinții care au copii cu învățământ hibrid (alternează prezența fizică la școală cu studiile online), vor primi și ei bani pentru perioadele cât vor sta acasă (copii cu vârsta de până la 12 ani).¹⁴

Totodată, la nivel de Uniunea Europeană s-a discutat introducerea unui "venit universal", acesta fiind un ajutor material pentru a sprijini familiile pe durata crizei, scopul fiind ca acest instrument să devină unul permanent. **Spania** a recurs deja la această procedură. Discuții similare există și în **Marea Britanie**. Venitul de bază universal, gândit ca o plată regulată făcută de stat, a fost introdus până acum doar pe perioade limitate de timp sau pentru anumite grupuri de persoane.¹⁵

Prin Decretul Președintelui Federației Ruse privind măsurile suplimentare de sprijin social familiilor cu copii nr. 249 din 7 aprilie, s-a stabilit

¹⁰ <https://handicap.gouv.fr/grands-dossiers/coronavirus/article/covid-19-foire-aux-questions-reprise-de-l-epidemie?fbclid=IwAR38jNjdiyZNhg616LeAfUSWSykwXNzNDL5Hikl0A1gy7iJbyJwPxPQHbA8>

¹¹ <https://www.service-public.fr/particuliers/actualites/A14438>

¹² Ordonanța de Urgență nr. 147 din 27 august 2020

¹³ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/229629>

¹⁴ <https://stirileprotv.ro/stiri/politic/cati-bani-vor-primi-de-la-guvern-parintii-care-stau-acasa-cu-copiii-pentru-scoala-online.html>

¹⁵ <https://romania.europalibera.org/a/bogdan-hossu-f%C4%83r%C4%83-un-venit-minim-garantat-pentru-cei-afila%C8%9Bi-%C3%AEn-dificultate-nu-se-va-putea-face-relansarea-economic%C4%83/30535429.html>

că în lunile aprilie – iunie 2020, se va achita lunar suma de 5000 ruble, persoanelor care locuiesc pe teritoriul Federației Ruse și dețin dreptul de a beneficia de susținere din partea statului. Plata lunară se face pentru fiecare copil în vârstă până la 3 ani, care sunt cetățeni ai FR.¹⁶ Ulterior, prin modificările introduse în acest Decret, s-a stabilit plata lunară de 10.000 ruble pentru fiecare copil cu vârsta între 3 și 16 ani (prin *Decretul Președintelui nr. 317 din 11 mai 2020*).¹⁷

Ținând cont că, la nivel global se atestă agravarea stării epidemiologice la COVID 19, iar Republica Moldova înregistrează creșterea numărul infectărilor cu SARS-CoV-2, se cere imperios dezvoltarea programelor de susținere a populației, îndeosebi a familiilor cu copii.

În concluzia celor expuse, precizez că toate proiectele legislative privind susținerea financiară a familiilor cu copii au fost refuzate pe motivul lipsei surselor financiare prevăzute. În acest sens și ținând cont că Guvernul este la etapa formării bugetului național public pentru anul 2021, vin cu propunerea să se identifice resurse financiare care ar susține și ar facilita situația financiară a familiilor cu copii pe tot parcursul perioadei de criză, sub formă de indemnizații, alocații, concedii plătite. Totodată, de a se revedea propunerile de inițiative legislative în acest sens.

¹⁶ <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202005110001?fbclid=IwAR1oahTccuBAeC1vo-opkCNTovYbQs-usSG5t5qGIN6itv0TUXRC-JoS2kk>

¹⁷ <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202005110001?index=1&rangeSize=1>

În exercitarea atribuțiilor pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților copilului și realizării la nivel național de către autorități și persoane cu funcții de răspundere a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, una din prioritățile Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copilului în anul curent, a fost monitorizarea respectării dreptului copilului la sănătate.

Actualmente este în proces de elaborare studiul tematic: *„Respectarea dreptului la sănătate a copiilor în instituțiile de învățământ secundar nivelul I și II pe segmentele: accesul la apă potabilă, dotarea cabinetelor medicale, starea și locația grupurilor sanitare în instituțiile de învățământ ”* la nivel național.

Scopul evaluării a fost identificarea curențelor care generează lezarea dreptului la sănătate în instituțiile de educație și elaborarea recomandărilor de rigoare, pentru îmbunătățirea situației la acest segment.

Prin urmare, analizând rezultatele/informația recepționată prin prisma itemilor studiați se remarcă următoarele date preventive:

1. La segmentul: accesibilitatea apei potabile de calitate în cadrul instituțiilor de învățământ secundar nivelul I și II se atestă:

Ponderea raioanelor a căror instituții de învățământ secundar nivel I și II sunt conectate la apeduct centralizat/sătesc

Raioanele cu toate școlile conectate la apeduct centralizat/sătesc.

Raioanele cu majoritatea școlilor conectate la apeduct central/sătesc.

Raioanele unde școlile sunt cu un număr scăzut de conectări la apeductul central/sătesc

Sursa de apă din fântâni și izvoare, după numărul de raioane

- Fântâni arteziene (Sângerei, Drochia)
- Fântâni pe terenul școlii (Criuleni, Donduseni)
- Fântâni și izvoare(Șoldănești)
- Fântâni teritoriul localității Ungheni, Leova, Glodeni, Florești, Drochia, Briceni

Dochia -37 (2),
Donduşeni - 21
(3), Ştefan Vodă -
28 (6), Comrat - 38
(9), Ungheni - 49
(câteva), Călăraşi -
24 (7) (doar în
câteva instituţii se _
asigură)
19%

Asigurarea copiilor cu apă potabilă de calitate de la agenţi economici, datorită contractelor încheiate de către instituţiile de învăţământ cu agenţi economici.

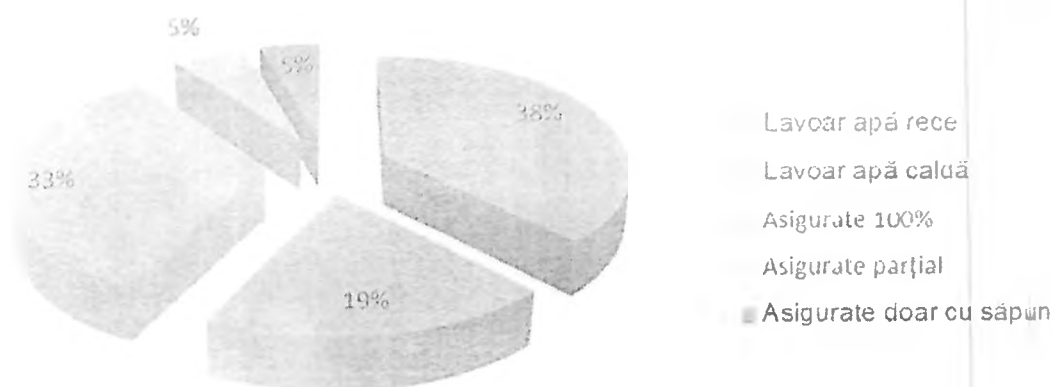

II. Starea și locația grupurilor sanitare în instituțiile de învățământ secundar nivelul I și II

Numărul blocurilor sanitare din 1266 instituții de învățământ secundar nivel I și II.

Dotarea grupului sanitar în 1218 instituții de învățământ secundar nivel I și II

Probleme constatate la segmentele supra menționate:

Lipsa unei instrucțiuni specifice de alocare a unui quantum a mijloacelor financiare prevăzute în bugetul anual de stat al instituției de învățământ, alocat pentru asigurarea copiilor cu apă potabilă de calitate.

Reprezentanții consiliilor raionale cu drept de decizie nu țin cont de prognoza bugetară din Bugetele anuale pentru instituțiile de educație, înaintate de către managerii acestora. În consecință, administrația publică locală nivelul II nu alocă mijloacele financiare necesare, iar cele pentru procurarea apei de calitate, în general sunt ignorate. Acest fapt impune administrația instituțiilor de educație să identifice surse alternative, în mare parte fiind cele din contul părinților și acest fapt trezește nemulțumirea părinților fiind învinuit sistemul de educație de corupție.

O bună parte din copii, în cadrul instituțiilor de învățământ sunt asigurați cu apă potabilă din robinete.

Analizând rezultatele prin prisma itemilor reflectați în tabele se remarcă faptul că avem restanțe la construcția/renovarea blocurilor sanitare în interiorul școlilor cât și la existența/dotarea cabinetelor medicale din cadrul instituțiilor de învățământ publice.

Per ansamblu, menționăm că principala problemă existentă în domeniul educației privind exercitarea dreptului la sănătate al copilului în cadrul instituțiilor de învățământ, este lipsa sursei financiare. O situație precară este identificată în cadrul școlilor cu un număr mic de elevi, care au deficiet mare la bugetul instituției și în pot desfășura procesul educațional la toate cerințele actuale. Hotărârea Guvernului privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea, favorizează instituțiile cu un număr mare de elevi.

Analizând segmentele menționate supra prin prisma normelor juridice adoptate de către Guvern, precizez faptul că Republica Moldova a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1063 din 16.09.2016 Programul Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025.

Ca element de bază, obiectivul 3, domeniul III, art. 6, pct. (2), lit. c) stipulează expres următoarele:

- 1) Asigurarea accesului la sisteme îmbunătățite de apă potabilă - 99% acces din toată populația urbană și 85% din populația rurală, pînă în 2025
- 2) Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli - 100% din instituții, pînă în 2020
- 3) Asigurarea cadrului legal și instituțional pentru oferirea accesului echitabil la apă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate - Crearea cadrului legal pînă în 2018
Punerea în aplicare a mecanismelor financiare pentru asigurarea accesului echitabil, pînă în 2020.

Programului Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.207-XVI din 29 iulie 2005 pentru ratificarea Protocolului privind Apa și Sănătatea la Convenția din 1992 privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontiere și a lacurilor internaționale, semnat la 10 martie 2000, în scopul realizării acțiunilor strategice pe termen mediu și lung pentru realizarea indicatorilor-țintă în conformitate cu obligațiile Republicii Moldova la Protocolul privind Apa și Sănătatea pînă în anul 2025 prin stabilirea și atingerea indicatorilor-țintă naționali prin implementarea măsurilor adecvate pentru prevenirea bolilor asociate apei, prin asigurarea calității apei potabile și a unui management mai eficient și durabil al resurselor de apă.

Astfel, constat cu certitudine neîndeplinirea pct. 2 "Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli - 100% din instituții, pînă în 2020".

Subsecvent, în calitate de Ombudsmanul Copilului îmi exprim îngrijorarea față de impactul negativ asupra sănătății copiilor provocat de lipsa condițiilor optime de igienă, calitatea sau lipsa apei potabile de calitate și condițiile de asistență medicală.

În aceste circumstanțe constat lezarea dreptului la sănătate și educație a copilului.

În lumina celor enunțate, reiterez Observațiile finale din 2017 a Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, capitolul "Activități educative, recreative și culturale (articolele 28, 29, 30 și 31)", Comitetul a recomandat Republicii Moldova: Să asigure

respectarea în toate școlile a standardelor de calitate impuse privind sistemele de alimentare cu apă și sanitație și să asigure accesul la locuri de joacă și la alte facilități sportive și culturale pentru toți copiii, în special cei din mediile marginalizate. De asemenea preciez că statul nu poate invoca “prevederile legislației naționale ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte”.

În plus, argumentul întemeiat pe autonomia autorităților locale în dreptul național este inoperant, având în vedere principiul responsabilității internaționale a statului în raport cu tratatele internaționale.

Stimate domnule Prim-ministru, reieșind din cele expuse, și ținând cont de competențele Dumneavoastră, solicit replanificarea în bugetul național public pentru anul 2021 a resurselor financiare pentru finalizarea angajamentului ” Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli - 100% din instituții, până în 2020” și atenționarea fondatorilor instituțiilor de învățământ, la prognozarea bugetelor locale pentru anul 2021, să prevadă surse financiare pentru asigurarea pe deplin a dreptului la sănătate și educație a copilului în cadrul instituțiilor de învățământ secundar nivelul I și II, în contextul celor invocate.